

Білінський Д. О., д.ю.н., професор,
доцент кафедри фінансового права
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИДАТКІВ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я

Стаття присвячено розгляду регулювання здійснення публічних видатків в Україні. Аналізуються принципи здійснення фінансування, внаслідок чого виділяються: 1) встановлення мінімального безкоштовного обсягу послуг, що буде доступний для кожного громадянина; 2) дотримання національних стандартів надання послуг у сфері охорони здоров'я; 3) першочергове державне забезпечення фінансування сфери охорони здоров'я; 4) співвідношення раціоналізації використання державних коштів із забезпеченням мінімальних обсягів безкоштовних послуг. Здійснено висновок, що дотримання даних принципів є необхідною умовою існування ефективної та раціональної системи охорони здоров'я. Крім того, дані принципи впроваджуються всіма розвинутими країнами, що забезпечує досягнення належного результату здійснення бюджетного фінансування сфери охорони здоров'я.

Виокремлено функції видатків на охорону здоров'я та обґрунтований їх вплив на забезпечення конституційного права людини на якісну охорону здоров'я. Зокрема: 1) розподільча; 2) регулятивна; 3) стабілізуюча; 4) контролююча.

Здійснено аналіз основних ознак поняття видатків з наступним формуванням відповідного поняття, що відображає всі істотні елементи здійснення фінансування сфери надання медичних послуг. Також проаналізований склад правовідносин у сфері видатків на охорону здоров'я, що дозволило виділити основних учасників. Зокрема: суб'єкти, що мають пряму участь у наданні медичних послуг; фізичні особи, що користуються медичними послугами, до яких належать пацієнти; органи державної влади та органи місцевого самоврядування, яким належать контролюючі та управлінські повноваження щодо закладів медичного обслуговування. Ґрунтовано проаналізовані методи здійснення видатків у сфері охорони здоров'я та виділені їх переваги та недоліки. Програмно-цільовий метод, що реалізовується за допомогою бюджетних програм, в яких встановлюються цілі, способи, механізми фінансування. Кошторисно-бюджетний метод фінансування сфери охорони здоров'я, якому притаманні такі ознаки: безоплатність, плановість та безповоротність надання бюджетних коштів, здійснення контролюючих функцій до суб'єктів використання відповідних коштів. Метод оплати пацієнтами отриманих послуг, що вимагає детальних прогнозів його застосування під час планування застосування методу здійснення видатків у сфері надання медичних послуг.

Ключові слова: видатки у сфері охорони здоров'я, принципи видатків у сфері охорони здоров'я, функції видатків у сфері охорони здоров'я, поняття видатків.

D. O. Bilinskyi. Current issues of public and legal regulation of health expenditure

The article is devoted to the regulation of public expenditure in Ukraine. The principles of financing are analyzed, as a result of which the following are distinguished: 1) establishment of the minimum free amount of services that will be available to every citizen; 2) compliance with national standards for the provision of health services; 3) priority state provision of financing in the field of health care; 4) the ratio of rationalization of the use of public funds with the provision of minimum amounts of free services. It is concluded that adherence to these principles is a prerequisite for an effective and efficient health care system. In addition, these principles are implemented by all developed countries, which ensures the achievement of the proper result of the implementation of budget funding for health care.

The functions of health care expenditures are highlighted and their impact on ensuring the constitutional human right to quality health care is substantiated. In particular: 1) distribution; 2) regulatory; 3) stabilizing; 4) controlling.

The analysis of the main features of the concept of expenditures is carried out with the subsequent formation of the corresponding concept, which reflects all the essential elements of the financing of the provision of medical services. The composition of legal relations in the field of health care expenditures was also analyzed, which allowed to identify the main participants. In particular: entities directly involved in the provision of medical services; individuals who use medical services to which patients belong; public authorities and local governments, which have supervisory and administrative powers over health care facilities. The methods of expenditure in the field of health care are thoroughly analyzed and their advantages and disadvantages are highlighted. Program-target method, which is implemented with the help of budget programs, which set goals, methods, funding mechanisms. Budget-budget method of financing the health care sector, which has the following characteristics: free, planned and irreversible provision of budget funds, the implementation of control functions to the subjects of the use of relevant funds. The method of payment by patients for services received, which requires detailed forecasts of its use when planning the use of the method of expenditure in the field of medical services.

Key words: health care expenditures, principles of health care expenditures, functions of health care expenditures, the concept of expenditures.

Постанова проблеми. Право людини на охорону здоров'я є конституційним правом. Внаслідок чого, держава має вчиняти всі необхідні заходи забезпечення цього права. Одним із способів цього постає здійснення видатків у сфері охорони здоров'я, мета яких є покращення якості надання медичних послуг. Проте наразі система фінансування даної сфери досить складна та вимагає необхідних змін за для її відповідності суспільним відносинам та забезпечення інтересів людей. Тому, дослідження методів, функцій та виокремлення проблем здійснення видатків у сфері охорони здоров'я постає актуальним предметом дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове дослідження видатків у сфері охорони здоров'я досліджували такі вчені, як В. Пашков, Ю. Іванов, І. Кожкова, О. Краснова. Проте, незважаючи на достатній стан недосконалості та невизначеності фінансування сфери медичних послуг, дане питання залишається актуальним для наукового дослідження та потребує покращень.

Мета. Основною метою даної статті постає визначення раціональних методів здійснення видатків у сфері охорони здоров'я, їх ознак. Дослідження функцій фінансування відповідної сфери та визначення прогалин нормативного регулювання видатків.

Результати. Внаслідок дослідження видатків у сфері охорони здоров'я, було проаналізовано функції фінансування, її методи та ознаки, що дозволяють стверджувати про стан недосконалості та невизначеності відповідної сфери, що потребує належного регулювання та наукового дослідження.

Однім з пріоритетних напрямків здійснення державного управління є забезпечення функціонування ефективної та належної системи охорони здоров'я, що зможе забезпечити можливість реалізації конституційних прав людини на належне медичне обслуговування та охорону здоров'я. На даний момент, значну увагу вимагає фінансування закладів охорони здоров'я та видатки на дану сферу, адже саме економічна складова існування суспільства дозволяє підтримати та підвищити рівень благополуччя населення у сфері охорони здоров'я. На жаль, можна побачити неефективність вітчизняної системи охорони здоров'я, через комплекс проблем, проте, аналізуючи всі галузі здійснення державного управління, можна дійти висновку, що саме ефективність сфери охорони здоров'я майже повністю залежить від публічних видатків у даній сфері, а тому, доцільним буде проаналізувати принципи, функції та інші складові здійснення фінансування даної сфери, що зможе забезпечити належне дотримання прав людини на охорону здоров'я. Аналізуючи законодавство, наукові праці у сфері охорони здоров'я можна дійти висновку, що до основних принципів державного управління у відповідній сфері належать: 1) встановлення мінімального безкоштовного обсягу послуг, що буде доступний для кожного громадянина. Даний принцип визначається світовим співтовариством та забезпечується у кожній розвиненій країні світу, адже він пов'язаний з уникнення економічного тягаря громадян для доступу до охорони здоров'я, проте він передбачає значну кількість публічних видатків на охорону здоров'я; 2) дотримання національних стандартів надання послуг у сфері охорони здоров'я. Кожна країна на національному рівні затверджує відповідні стандарти, що мають дотримуватися у ході забезпечення права громадян на охорону здоров'я. Крім того, Європейське співтовариство також наголошує на даних стандартах, оскільки вони підтримують національний рівень якості медичних послуг; 3) першочергове державне забезпечення фінансування сфери охорони здоров'я, оскільки на державу покладається обов'язок із створення належної системи охорони здоров'я, і що першочергово має свій прояв у плановості публічних видатків; 4) співвідношення раціоналізації використання державних коштів із забезпеченням мінімальних обсягів безкоштовних послуг. Тобто держава має враховувати інтереси всі без виключень громадян, а тому має існувати система контролю використання публічних коштів у даній сфері.

Як зазначають науковці, основним засобом досягнення раціональної та належної системи охорони здоров'я – створення законодавства з використанням професійної юридичної техніки, що направлена на якісне фінансування медичної сфери [1]. Крім того, досягнення такого результату неможливе без виконання функцій публічних видатків у відповідній сфері. Зазначені публічні видатки у сфері охорони здоров'я становлять розподіл, перерозподіл та використання отриманих коштів за для забезпечення існування системи медичного обслуговування людей. Безпосередньо на стан досягнення забезпечення прав людини на охорону здоров'я впливає виконання відповідних функцій публічних видатків, що становлять основу досягнення цілей фінансування та існування суспільного інституту державного медичного обслуговування громадян. Т. Карабін наголошує, що фінансам у цілому притаманні деякі функції. Зокрема: 1) розподільча, що підтримує рівновагу суспільних інтересів та необхідності здійснення видатків у певній сфері, а тому, встановлюються пріоритетні напрямки здійснення державного фінансування; 2) регулятивна, суть якої полягає у встановленні відповідних напрямків та завдань здійснення фінансування та стимулює суб'єктів отримання відповідних коштів на їх раціональне використання через органи контролю використання коштів; 3) стабілізуюча, що покликана за допомогою коштів державного фінансування здійснити зміцнення відповідної сфери та забезпечити належний рішень надання послуг у сфері медичного обслуговування; та найважливіша 4) контролююча, яка полягає у дотриманні принципу законності використання коштів видатків на охорону здоров'я та не допустити випадки нераціонального використання відповідних коштів [2].

Зважаючи на те, що публічні видатки є частиною публічного державного фінансування, вони також набувають особливих функцій, які підлягають розгляду через їх особливу значущість для здійснення державного управління у будь-якій сфері. Як зазначає О. Гетьманець – публічні видатки – це передбачені нормами

фінансового права суспільні відносини, що виникають з приводу розподілення та використання бюджетних та позабюджетних публічних фондів з метою досягнення цілей, на які були здійснені зазначені видатки. Узагальнюючи видатки у сфері надання медичних послуг, можна дійти висновку, що основна мета функцій публічних видатків – це досягнення належного рівня реалізації права на охорону здоров'я за допомогою надання фінансових коштів, що передбачає поліпшення послуг з охорони здоров'я. З цього можна зродити висновок, що функції видатків у зазначеній сфері – основні напрямки поліпшення забезпечення прав громадян на охорону здоров'я та удосконалення надання послуг з медичного обслуговування населення [3].

Слід також виділити ознаки функцій публічних видатків у сфері охорони здоров'я. Зокрема: досягнення цілей функцій публічних видатків передбачає досягнення мети здійснення публічного фінансування, оскільки основним законодавчим актом встановлена мета здійснення фінансування, а саме підтримання та забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я та надання медичних послуг; досягнення виконання функцій державних видатків безпосередньо залежить від ефективності здійснення державного управління у сфері медичного обслуговування та охорони здоров'я, внаслідок чого, до відповідних посадових та службових осіб ставлять вимоги, дотримання яких є передумовою досягнення позитивних змін у зазначеній сфері; досягнення функцій державних видатків у досліджуваній сфері передбачає забезпечення відносно повне економічне забезпечення прав людини на охорону здоров'я, внаслідок чого, дана галузь втрачає статус пріоритетної, а тому, основним завданням надання державних видатків у даній відповідній сфері – підтримання належного рівня надання медичних послуг та стану суспільної галузі надання медичної допомоги, а наступні кошти, що мали бути направлені на покращення даної сфери, направляються до наступної пріоритетної суспільної галузі.

Для кращого розуміння функцій видатків та їх вплив на здійснення діяльності щодо охорони здоров'я, доцільним буде здійснити аналіз складу правовідносин. Раціональне використання функцій видатків у будь-якій сфері безпосередньо залежить від суб'єктів. Внаслідок чого, до суб'єктів у сфері охорони здоров'я відносяться: 1) суб'єкти, що мають пряму участь у наданні медичних послуг. В більшості, до даної категорії слід віднести медичні заклади як професійні установи за надання послуг у сфері охорони здоров'я, їх працівники, що отримали право на зайняття такою діяльністю. Наступною ланкою слід виділити фізичних осіб-підприємців, що мають право на здійснення послуг з охорони здоров'я та аптечні заклади та їх фармацевтичні працівники. 2) фізичні особи, що користуються медичними послугами, до яких належать пацієнти; 3) органи державної влади та органи місцевого самоврядування, яким належать контролюючі та управлінські повноваження щодо закладів медичного обслуговування. Підсумовуючи суб'єктний склад зазначених правовідносин, можна дійти висновку, що вони мають тристоронній характер, оскільки всі три категорії суб'єктів даних суспільних відносин тим чи іншим способом забезпечують надання медичних послуг, здійснюють контроль щодо їх якості та відповідності національним стандартам.

Слід також зазначити, що функції видатків на охорону здоров'я, є пов'язаними та перебувають у складному зв'язку. Відповідно, головним суб'єктом здійснення видатків у досліджуваній сфері є Міністерство охорони здоров'я України, який визначає критерії здійснення фінансування закладів надання послуг у сфері охорони здоров'я. А тому, оплата праці працівників медичних закладів, забезпечення прав та інтересів пацієнтів безпосередньо залежить від даних критеріїв. І навпаки, якщо суб'єкти управління закладами охорони здоров'я належним чином та раціонально профінансовані, в той час як самі заклади надання медичних послуг зазнають обмежену кількість фінансових коштів, можна прослідкувати дисфункції механізму існування системи охорони здоров'я та публічних видатків, оскільки досягаються протилежності поставлених цілей здійснення видатків у сфері охорони здоров'я населення. А тому, можна зробити висновок, що достатність, раціональність та ефективність видатків у сфері охорони здоров'я безпосередньо впливає на забезпечення конституційних прав людини на охорону здоров'я, повне медичне обслуговування та надання мінімального безкоштовного обсягу медичних послуг.

Залежно від об'єктів правовідносин у сфері публічних видатків на надання медичних послуг слід визначити такі функції: підтримання надання медичних та фармацевтичних послуг належного рівня; забезпечення обсягу безкоштовних послуг для особливих випадків та мінімальних медичних послуг для кожної людини; сприяння підвищенню професіоналізму працівників закладів медичного та фармацевтичного обслуговування населення.

Зміст правовідносин становить досягнення належного рівня обслуговування населення у сфері охорони здоров'я, проте визначаючи функції, можна виділити дві категорії. Зокрема: 1) функції, що стосуються реалізації конституційних прав людини на належне медичне обслуговування, які в більшій мірі мають зв'язок з якістю медичного обслуговування; 2) функції, що мають значення для органів державної влади щодо забезпечення належного рівня фінансування закладів медичного обслуговування. Слід також зазначити, що дані категорії функцій також взаємопов'язані, оскільки, наприклад, можливість надання мінімального безкоштовного обсягу медичних послуг залежить від надання видатків у відповідні заклади надання послуг. А тому, виконання цілей однієї категорії функцій неможливе без виконання іншої, що провокує співпрацю між суб'єктами правовідносин у сфері охорони здоров'я. Ще однією класифікацією видатків у досліджуваній сфері є за джерелом отримання коштів, а саме: функції, що виникають у випадку фінансування з державного бюджету, з місцевих бюджетів та публічних фондів державного соціального страхування.

Окремо необхідно здійснити аналіз та дослідження методів фінансування сфери охорони здоров'я. Загалом, методи визначаються як сукупність способів та заходів досягнення поставленої цілі. В той же час, методи фінансування можна визначити як систему покращення сфери медичного обслуговування за допомогою отримання фінансової допомоги закладами надання медичних послуг, що має на меті забезпечити реалізації прав людини на охорону здоров'я. На цьому також наголошує М. О. Мацелик, який зазначає, що видатки у сфері охорони здоров'я – це одностороннє надання коштів, що може здійснюватися як з державних, так і з місцевих бюджетів, мета надання яких – виконання функцій держави щодо охорони прав на медичне обслуговування населення [4]. Загалом, практичне формування методів фінансування відбувається у результаті здійснення такої діяльності, внаслідок чого стає можливим виокремити істотні ознаки механізмів фінансування та відповідної сфери з наступним виділення найефективніших напрямків спрямування коштів. Як значна передумова покращення окремих сфер суспільних відносин виступає напрямом України на зближення з Європейським Союзом, що вимагає також зміни та модернізації окремих механізмів фінансового законодавства, зокрема: надання публічних видатків, що забезпечує виконання цілей держави, дотримання загальних цінностей Європейського Союзу.

Здійснення видатків та бюджетного фінансування ґрунтується на загальних принципах, що встановлює Бюджетний кодекс України [5]. Методи здійснення також операцій визначають такі основоположні поняття як паспорт бюджетної програми, кошторис та ін. Аналізуючи наукову літературу та порядки здійснення фінансування закладів охорони здоров'я, можна виділити три основних методи здійснення їх фінансування, а саме: програмно-цільовий, що є першочерговим до застосування [6]. Даний метод регламентується відповідною статтею Бюджетного кодексу України, в якому зазначається, що зазначений метод має значення на рівні державного та місцевих бюджетів. Реалізовується даний метод за допомогою бюджетних програм, в яких встановлюються цілі, способи, механізми фінансування. Крім того, особливстю даного методу є приділенню уваги суб'єктам виконання даних програм, що висуває певні вимоги та здійснює контроль за поточним виконанням. Проаналізувавши даний метод, можна дійти висновку, що він містить найраціональніші способи та механізми ефективного використання бюджетних коштів, адже встановлює чітко визначені цілі з проміжними результатами, приділяє увагу належному використанню ресурсів, та забезпечує мінімізацію випадків неналежного використання відповідних коштів. За для кращого розуміння впливу даного методу на регулювання суспільних відносин у сфері охорони здоров'я слід виокремити його істотні ознаки. О. С. Даневич, розглядаючи програмно-цільовий метод здійснення видатків у сфері надання медичних послуг виділив такі ознаки: чітка регламентація досягнення результатів внаслідок здійснення видатків у відповідній сфері, що зумовлює здійснення контролю за виконанням державних програм; деталізація результатів та можливість їх передбачення у результаті фінансування відповідної сфери, що дозволяє оцінити раціональність та ефективність покращення надання послуг; чітка структуризація відповідальності суб'єктів виконання державних програм та використання видатків з державного та місцевих бюджетів, що забезпечує відкритість інформації під час поточного використання коштів та відповідальність, разі вини певних суб'єктів щодо досягнення неналежних цілей [7]. Оцінюючи наведені ознаки, можна дійти висновку, що вони в повній мірі відображають застосування програмно-цільового методу та відображають особливості його застосування. В то же час, А. М. Чвалюк, досліджуючи іноземний досвід застосування цього методу у сфері охорони здоров'я, наголошує, що застосування даного методу досить поширеним серед розвинених країн, оскільки дозволяє досягти поставлених результатів та цілей. Внаслідок чого, даний метод стає найефективнішим механізмом ефективного використання бюджетних видатків та дозволяє здійснювати контроль навіть під час поточного виконання державних програм [8]. Проте, як і будь-який механізм законодавства, він має свої недоліки, що дозволяють оцінити можливість його застосування. Зокрема: основним негативним фактором застосування даного методу – це першочергове призупинення фінансування державних програм у разі нестачі бюджетних коштів, що моментально консервує всі минулі досягнення, то створює ризик негативного впливу на їх стан та корисні властивості через незавершеність зміни функціонування відповідної системи. Крім того, ще один недолік даного методу становить відсутність уніфікованого способу визначення показників виконання державних програм, внаслідок чого, деякі способи визначення можуть не враховувати ту чи іншу особливість відповідної програми та мати негативний вплив на показники раціональності здійснення фінансування відповідної сфери, що зумовлює необхідність закріплення на нормативному рівні способів та механізмів визначення ефективності здійснення видатків у певну сферу. З попередньої проблеми випливає ще один недолік, а саме: у випадку затвердження відносно значної кількості державних програм, можуть виникнути перешкоди у фінансуванні окремих програм у разі нестачі бюджетних коштів, що передбачає здійснення аналізу з виділення найбільш актуальних сфер здійснення фінансування. А тому щодо вибору методу здійснення видатків у певну сферу, як зазначає А. М. Чвалюк, то він має здійснюватися ще на етапі розрахунку видатків під час планування державного та інших бюджетів з використанням відповідних методів, що можуть показати попередню ефективність використання державних коштів [9].

Іншим досить актуальним та поширеним методом здійснення фінансування сфери охорони здоров'я в Україні є кошторисно-бюджетний метод. Щодо нього Л. О. Баластрик зазначає, що сукупність способів та засобів отримання установами, що надають медичні послуг безповоротних коштів, за для забезпечення

діяльності відповідних установ, покращення послуг та забезпечення права людини на охорону здоров'я [10]. Як і будь-який метод здійснення бюджетних видатків, даний метод має свої принципи та ознаки. А тому, для правильного розуміння ефективності того чи іншого методу їх слід проаналізувати. Так, бюджетно-кошторисному методу притаманні такі принципи, а саме: безоплатність, плановість та безповоротність надання бюджетних коштів, здійснення контролюючих функцій до суб'єктів використання відповідних коштів, виокремлення окремих показників результативності для кожної державної програми, поступове отримання коштів, тобто кошти надходять по мірі необхідності з місцевих та/або державного бюджетів. Досить важливою в межах даного методу вирізняється вартісна оцінка надання послуг, оскільки досить часто державні програми мають на меті не фінансування всіх типів послуг в межах однієї установи з надання медичних послуг, а покращення лише однієї категорії медичних послуг за для ефективного та поступового здійснення видатків з відповідних бюджетів, що дозволяє в повній мірі оцінити ефективність фінансування та дослідити особливості функціонування того чи іншого медичного закладу.

Ще одним методом фінансування сфери охорони здоров'я можна виділити метод оплати пацієнтами отриманих послуг. Основна різниця зазначених методів полягає в тому, що програмно-цільовий та кошторисно-бюджетний методи передбачають формування бюджетних видатків на етапі планування бюджету, в той час як останні – на основі попередніх розрахунків здійснення надання послуг за встановленими цінами. Слід також зазначити, що даний метод має корелюватися з такою вимогою права людини на охорону здоров'я, що визначається Європейським співтовариством, як надання мінімального обсягу безкоштовних послуг, щоб уникнути фінансової дискримінації права особи на доступ до інформації про стан свого здоров'я. А тому, його впровадження стає досить складним, зважаючи на мінливість суспільних відносин у сфері охорони здоров'я та непостійність надходження фінансових коштів внаслідок оплати медичних послуг. Тому, підсумовуючи методи здійснення фінансування сфери охорони здоров'я, можна дійти висновку, що програмно-цільовий метод є досить перспективним, проте як і кошторисно-бюджетний вимагає чіткої нормативної регламентації під час затвердження державних програм з наступним визначенням відповідних показників ефективності та раціональності використання коштів, що дозволить оцінити застосування того чи іншого методу. В той же час, метод оплати медичних послуг є пасивним способом фінансування зазначеної сфери, адже з бюджету надається певна кількість грошових коштів для забезпечення якості медичних послуг з наступним поповненням бюджету медичної установи грошовими коштами за рахунок пацієнтів, проте даний метод також вимагає деталізації розрахунків отримання перспективних грошових коштів з передбаченням можливості компенсації з допомогою бюджетних коштів найгіршого варіанту застосування даного методу.

Слід також зазначити проблеми існування системи здійснення видатків у сфері охорони здоров'я, зокрема: невідповідність нормам Конституції України щодо права на охорону здоров'я людини та деяким положенням законодавства, що вміщують положення про необхідність оплати медичних послуг, що може обмежити людини у його конституційному праві [11]. Крім того, досить значною є проблема необхідності розмежування понять медичних послуг та медичної допомоги, що дозволить ефективніше здійснювати правову регламентацію відносин у сфері медичного обслуговування та забезпечить єдність законодавства. Аналізуючи державні плани на покращення сфери надання медичних послуг можна дійти висновку про відсутність належного фінансування медичних закладів при освітніх установ з підготовки професійних фахівців. Внаслідок чого, зазначені установи мають обмежену можливість щодо забезпечення належного обслуговування населення. Також слід зазначити, що досить значну оптимізацію видатків державного бюджету у розвинених країнах здійснює загальнообов'язкове державне страхування, що допомагає зменшити навантаження на відповідні бюджети та фонди грошових коштів.

Висновки і перспективи. Підсумовуючи, можна дійти висновку, що система здійснення державних видатків у сфері охорони здоров'я вимагає здійснення змін та модернізації, за для забезпечення відповідності та задоволення суспільних потреб та конституційних прав людини. Першочергові зміни мають відбуватися у нормативній регламентації методів здійснення фінансування медичних установ, що зможе забезпечити раціональність, ефективність та прозорість системи фінансування. Як наслідок, підвищиться рівень якості медичних послуг. Крім того, в межах кожного методу здійснення видатків у відповідність сфері мають бути розроблені методології створення державних планів з виділення показників ефективності фінансування у кожній сфері. Оптимізація та нормативне закріплення принципів та функцій видатків також дозволить сприяти забезпеченню права людини на належне медичне обслуговування. А тому, проаналізувавши склад правовідносин та методи здійснення видатків можна сказати, що існує необхідність змін системи контролю за використання бюджетних фінансових коштів у даній сфері, що також має вплив на існування якісної та належної системи охорони здоров'я.

Список використаних джерел:

1. С. В. Скріпін. Функції публічних видатків у галузі охорони здоров'я. *Юридичний бюлетень*. 2019 № 9. Ст. 66-75. URL: http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2019/9_2019/11.pdf
2. Волощук М.Г., Карабін Т.О., Менджул М.В. Фінансове право : навч. посіб. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.

3. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О.П. Гетманець та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 392 с
4. . Мацелик М. О. Фінансове право: навч. Вид. друге, допов. та перероб. Харків: Екограф, 2015. 500с.
5. Бюджетний кодекс України: Закону України від 08.07.2010 р., № 2456-17. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
6. Артус М.М. Хижа Н.М. Бюджетна система України : навч. посіб. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2005. 220 с.
7. Юрій С.І., Стоян В.І., Даневич О.С. Казначейська система: підручник. Тернопіль : Карт-бланш, 2006. 818 с.
8. Чвалюк А.М. Методи формування державного бюджету. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2007. № 3. С. 261–265.
9. Чвалюк А.М. Правові основи формування Державного бюджету України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Донецьк, 2008. 237 с.
10. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси: навчальний посібник. Київ : Атіка, 2002. 368 с
11. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.